

Dana DUMA

Festivalul Internațional de Film Next

Libertatea formei scurte

scripse
critice
critice

Abstract

Sizing the opportunity offered by the Next Film Festival, the author evaluates the condition of short movies, a less known zone of Romanian cinema, marked by aesthetic innovations and promising authors.

Keywords: B-EST IFF, Andrei Konchealovsky, Armando Iannucci, "In the Loop".

Deși scurtmetrajul este o zonă destul de puțin cunoscută a cinematografului românesc, din ea apar deseori

acele semne de noutate și de îndrăzneală estetică remarcate în festivalurile internaționale. Așa s-a întâmplat și înainte de revoluție, când desenul animat *Scurtă istorie* al lui Ion Popescu Gopone-a adus primul premiul Palme d'Or (1957), așa se întâmplă și după, când numele importante ale așa-zimutului „nou val” s-au afirmat internațional grație unor mici filme premiate în competițiile majore. Cristi Puiu a câștigat Ursul de aur la Berlin cu *Un cartuș de Kent și un pachet de cafea* (2004), același premiu revenind în 2008 lui Bogdan Mustăță pentru *O zi bună de plajă*. Trofee Palme d'Or la Cannes au revenit, pe rând, lui Cătălin Mitulescu pentru *Trafic* (2005) și Marian Crișan pentru *Megatron* (2008), Adrian Sitaru a câștigat Leopardul de argint la Lo-

carno cu *Valuri* (2008) etc. Parcursul ulterior al cineaștilor câștigători confirmă

parereă că regizorii care au

reușit să se exprime personal și ingenios în „forma scurtă” au trecut cu succes

la lungmetraj, unde au dus

de cele mai multe ori mai departe teme sau formule estetice validate la începuturi.

Asupra scurtmetrajului în general și asupra celui ro-

an a reunit peste 100 de filme și a captat interesul unui mare eșantion de public cinefil.

În zilele festivalului s-a lansat o carte de film impor-

multe capitole, din care aflăm multe despre procesul de creație, finanțarea și distribuția într-o producție de scurtmetraj, despre locul fiecărui profesionist într-o

care am văzut la festivalul NEXT, înființat în urmă cu patru ani în amintirea tinerilor cinești Cristian Nemesu și Andrei Toncu, dispăruți într-un tragic accident în 2006. Ca la fiecare ediție, și în acest an, o secțiune a fost consacrată unor filme realizate de regizorul Cristian Nemesu împreună cu sound designer-ul Andrei Toncu: *Mihai și Cristina*, *Măriteni de la P7* și *Poveste la scara C*, precum și altor filme „sonorizate” de cel de-al doilea, *Lampa cu căciulă* de Radu Jude, *Remiza* de Valeriu Stîhi și *Alinuța* de Matei Branea. Ediția din acest

scurtmetraj de Cihora Iurlov (în traducerea lui Mihai Fulger, Editura IBU Publishing, colecția ARTA 007). Foarte util pentru aspiranții la debutul în scurtmetraj dar și pentru cei care îl practică, volumul este o ediție actualizată și adusă la zi a unui best-seller semnat de cunoscutul scriitor și cineast din Marea Britanie și, după cum subliniază traducătorul ediției, „nu este doar un ghid complet al realizării unui scurtmetraj, ci și o frumoasă poveste despre bucuria și plăcerea de a face film”. El cuprinde șase părți principale, împărțite în

scurtmetrajului, și ne amintește că în acest format au lucrat la început mari cinești, precum Griffith, Chaplin, dar și reprezentanții „noului val” francez care au schimbat fața cinematografului la începutul anilor '60 (François Truffaut, Jacques Rivette). Autorul ne oferă și o listă cu „zece scurtmetraje care trebuie văzute”: *Baletul mecanic* (filmul dadaist al lui Ferdinand Léger și Dudley Murphy din 1924), *Câinele andaluz* (capodopera suprarealistă, din 1929, a lui Luis Buñuel și Salvador Dalí), *Apropo de Nisa* (documentarul de con-

testație socială al lui Jean

studiul lui Chris Marker „despre timp, memorie și imaginație”), *Holdup-ul* (de Abel Ferrara din 1972, obscuritate în România)

definiție inspirată a universului acestui tip de filme:

„ceastă definiție. Ea se potrivește

„*Un război de război*”, *Abuzul terorist* (din 2004, de Ashvin Kumar, nominalizat la Oscar). Chiar dacă fiecare dintre noi avem propria noastră listă, trebuie să recunoaștem că, măcar o jumătate din titluri, figurează și acolo.

Cartea conține și o serie de interviuri cu cinești dedicați scurtmetrajului, dintre care cel mai interesant mi se pare cel în care Daniel Mulloy schițează o

triumfescă în universul mundan și apoi extinderea sa până la esență. Ce încerc eu să fac într-un scurtmetraj este să cercetez experiența - fie a mea, fie a altora - și să „traduc” această experiență într-o privire scurtă, dar profundă, asupra vieții cuiva”. Mi se pare că cele mai reușite filme din selecția competitivă, dar și din grupajul românesc “Prietenii festivalului” confirmă a-

cântăreți de manele și, deși este respins, se vede validat de publicul ad-hoc dintr-un autobuz, unde el cântă în drum spre casă. Filmat cu simțul detaliului și al descrierii unui mediu în aparență „exotic”, scurtmetrajul care a câștigat premiul pentru o producție românească aliază firesc acuitatea observației sociale și eficiența unei clasice istorioare despre revanșă. Un alt film în concurs, *Domnul David* de Hadrian Marcu, își concentrează atenția asupra unui pensionar care muncește ca

pașnic la un bloc. Din micile lui ocupații de rutină, din telefoanele pe care le dă și din conversațiile cu locatarii, înțelegem că e obsedat să achiziționeze un loc de veci și că nici nu se simte prea bine. Putem înțelege că eroul e pe cale să devină „un domn Lăzărescu”. O a treia producție în compe-

tiție, *Derby* de Paul Negoescu, se oprește și el asupra unui fapt în aparență banal, discuția provocată într-o familie cu o fiică adolescentă de prezența insistentă a prietenului ei, pe care tatăl îl tolerează cu greu. Tensiunea relației este sublimată într-o controversă pe temă sportivă, într-o amuzantă scenă de înfruntare a doi tineri băieți și adulterării fotbalului cu fotbalul de sală, cu ocazia pe care un tânăr de fotbal începe să joace pe terenul de sală, ceea ce este vădit ca o trucidare a fotbalului de sală.

Amuzantă de la început este și povestea lui *Derby*, care devine mai interesantă de la început. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală.

se îndepărtează de austeritatea Noului cinema românesc și face mai mari eforturi pentru seducerea spectatorului.

Dintre diversele formule propuse de selecția foarte variată a acestei ediții a Festivalului Next (selecție datorată criticului Andrei Gorzo), juriul internațional este unul cu simț pentru formele lui. Astfel, *Derby* de Paul Negoescu, realizat de Paul Negoescu, este vădit ca o trucidare a fotbalului de sală. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală.

și în pelicula câștigătoare a trofeului Next.

Cel mai agreat de spectatori, filmul canadian *Dulapul* de Jamie Travis (distins, de altfel, cu „premiul publicului”), spune în culori pastelate povestea dispariției ciudate a unui copil, relatată cu simțul suspansului și al detaliului vizual, cu câteva zile înainte de început. Amuzantă de la început este și povestea lui *Derby*, care devine mai interesantă de la început. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală. Într-un cadru și țară, care este înțeleasă prin intermediul titlului, realizatorului care este într-o situație de înfruntare cu tatăl său, înfruntare care este vădită ca o trucidare a fotbalului de sală.